

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 21 czerwca 2017 roku Sąd Rejonowy w Łowiczu oddalił powództwo Z. W. przeciwko D. W. o zapłatę kwoty 9 000 złotych, orzekł w przedmiocie wynagrodzenia pełnomocnika z urzędu powoda, nie obciążył powoda kosztami procesu na rzecz strony pozwanej oraz uznał, że nieuiszczone koszty sądowe ponosi Skarb Państwa.

Powyższy wyrok wynikał z uznania za nieudowodnione żądanie zapłaty przez pozwanego dochodzonej w pozwie kwoty, którego zasadność powód wywodził z umowy pożyczki zawartej w formie ustnej. Sąd I instancji wskazał, że poza gołosłownym twierdzeniem powód nie przedstawił jakichkolwiek dowodów na sam fakt zawarcia umowy. Co prawda w świetle twierdzeń stron i zeznań świadka nie ulega wątpliwości, że powód zaciągnął pożyczkę u małżonków W. na realizację zamierzonego przedsięwzięcia zakupu i rozpoczęcia hodowli kurczaków oraz, że ją zwrócił, jednakże postępowanie dowodowe nie wykazało jednak, by powód pożyczył pieniądze pochodzące z tej pożyczki pozwanemu, ani też, aby pozwany był zobowiązany względem powoda w związku ze spożytkowaniem środków pożyczonych od małżonków W. na przedsięwzięcie realizowane przez powoda.

Apelację od powyższego wyroku złożył powód, podnosząc następujące zarzuty:

- naruszenia art. 233 § 1 k.p.c., przez błędną, sprzeczną z zasadami logiki i doświadczenia życiowego ocenę materiału dowodowego, to jest błędną ocenę zeznań pozwanego polegającą na przyjęciu, że nie zawarł on umowy pożyczki z powodem, mimo iż ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, iż strony łączyła umowa pożyczki;
- sprzeczności ustaleń faktycznych ze zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym poprzez przyjęcie, iż świadek M. W. nie miała wiedzy czyje miały być kurczęta nabyte za pożyczone pieniądze, w sytuacji gdy z zeznań świadka wynika, iż powód pożyczał pieniądze dla pozwanego z przeznaczeniem na zakup kurcząt;
- sprzeczności ustaleń faktycznych ze zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym poprzez przyjęcie, iż powód przekazał gospodarstwo rolne w 2012 r. w sytuacji, gdy nie wynika to ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego;
- naruszenia art. 233 § 1 kodeksu postępowania cywilnego na skutek dokonania przez Sąd I instancji oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w sposób całkowicie dowolny, poprzez uznanie, iż powód pożyczył pieniądze na hodowlę kurcząt dla siebie, w sytuacji gdy ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, iż powód pożyczył pieniądze od siostry i szwagra dla pozwanego;
- naruszenia art. 233 § 1 kodeksu postępowania cywilnego na skutek dokonania przez Sąd I instancji oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w sposób całkowicie dowolny, poprzez pominięcie zeznań powoda, mimo iż są one zgodne ze zgromadzonym materiałem dowodowym w sprawie;
- naruszenia art. 65 § 1 i 2 k.c., poprzez jego niezastosowanie i dokonanie błędnej wykładni oświadczeń woli stron złożonych przez strony, polegającej na przyjęciu, iż strony nie zawarły umowy pożyczki;
- naruszenia art 6 k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, iż powód nie sprostął ciężarowi dowodzenia, mimo iż powód udowodnił istnienie i wysokość zobowiązania pozwanego w stosunku do pozwanego.

W konkluzji powód sformułował wniosek o zmianę zaskarżonego orzeczenia w pkt 1 i zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 9 000 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 grudnia 2012 r. do dnia zapłaty; a także przyznanie kosztów pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu apelacyjnym i oświadczam, że koszty te nie zostały opłacone w całości ani w części.

W odpowiedzi na apelację pozwany wniósł o jej oddalenie i zasądzenie na jego rzecz zwrotu kosztów postępowania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

apelacja jest niezasadna.

Ustalenia faktyczne, które poczynił Sąd Rejonowy, znajdują zasługują na akceptację i w konsekwencji Sąd Okręgowy przyjmuje je za własne. Jednak z jednym wyjątkiem. Wbrew dowolnemu ustaleniu Sądu Rejonowego, do przekazania pozwanemu gospodarstwa rolnego doszło 18 lutego 2011 r. (kopia wypisu aktu notarialnego k. 82-88). Ten błąd w zbudowaniu podstawy faktycznej rozstrzygnięcia nie doprowadził do wadliwego zastosowania prawa materialnego.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. należy podkreślić, iż jego skuteczne postawienie wymaga wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, to bowiem jedynie może być przeciwstawione uprawnieniu Sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Nie jest natomiast wystarczające przekonanie strony o innej niż przyjął sąd wadze poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie niż ocena sądu (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 6 listopada 1998 r., II CKN 4/98, publ. program komp. LEX nr 322031). Stwierdzić także należy, że jeżeli z materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dawały się wysnuć wnioski odmienne. Tylko w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo-skutkowych, to przeprowadzona przez sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona.

Apelacja tak wymaganych zarzutów nie przedstawia i nie wykazuje, aby ocena dowodów oraz oparte na niej wnioski były dotknięte powyższymi uchybieniami. Skarżący kwestionując ustalenia Sądu I instancji usiłuje wykazać, iż wbrew stanowisku zajętemu przez Sąd Rejonowy, między nim a pozwanym doszło do zawarcia umowy pożyczki na zakup przeznaczonych dla pozwanego kurczaków hodowlanych. Przy czym pożyczane środki pochodziły od siostry powoda (przyjęcie, że pożyczkodawcą w stosunku do pozwanego była M. W. byłoby podstawą do przyjęcia braku legitymacji czynnej po stronie powoda). W ocenie Sądu Okręgowego pogląd ten nie został oparty na dostatecznych podstawach. Zgromadzony bowiem w niniejszej sprawie materiał dowodowy nie potwierdza faktu udzielenia pozwanemu pożyczki, której zwrotu domaga się w pozwie skarżący. Nie powtarzając słusznych w tej kwestii wywodów Sądu I instancji wyeksponować należy, że pozwany jednoznacznie zaprzeczył twierdzeniom powoda w tym zakresie. Powód natomiast nie przedstawił wystarczających dowodów, z których wynika, że przedmiotowa umowa doszło do skutku. Do zgodnych z oczekiwaniami skarżącego wniosków nie prowadzi także treść zeznań świadka M. W., gdyż w części istotnej dla rozstrzygnięcia sprawy są one niespójne. Świadek początkowo co prawda przyznała, iż wedle jej wiedzy powód zaciągnął u niej pożyczkę dla syna, ale w dalszej kolejności zeznała, że nie wie do kogo należały kurczęta i nie posiada informacji czy prowadzenie gospodarstwa i zakup kurcząt był objęty jakimkolwiek porozumieniem stron. Wbrew przekonaniu wyrażonemu w apelacji faktu zawarcia pożyczki między stronami nie potwierdza również data umowy darowizny gospodarstwa rolnego na rzecz pozwanego prowadzącej do uzyskania przez powoda renty strukturalnej. Powód podkreślając, że do zawarcia tej umowy doszło już w dniu 18 lutego 2011 roku, zdaje się sugerować, iż kurczaki zostały zakupione w związku z przekazaniem gospodarstwa synowi. Odnosząc się do tej kwestii nie sposób jednak nie dostrzec, iż sam powód na rozprawie w dniu 7 czerwca 2017 roku wyjaśnił, że kurczaki zamówił jeszcze w grudniu 2010 roku, a dopiero później przekazał gospodarstwo synowi. Prawidłowości powyższej oceny nie podważa wyjaśnienie złożone przez pozwanego, iż zobowiązał się on do pomocy ojcu w chowie kurczaków nie czerpiąc z tego żadnego zysku. Sąd Okręgowy nie podziela bowiem zastrzeżeń strony powodowej, zdaniem której uznanie wersji przedstawionej przez pozwanego byłoby sprzeczne z zasadami doświadczenia życiowego. Względem na okoliczność, że pozwany był beneficjentem umowy, której przedmiotem jest nieodpłatne przekazanie gospodarstwa rolnego w zamian za rentę strukturalną pozwala uznać pomoc świadczoną przez pozwanego swojemu ojcu za prawdopodobną.

W rezultacie niezasadny okazał się zarzut naruszenia art. 65 k.c. Nie było bowiem potrzeby analizy oświadczeń woli w myśl dyrektyw interpretacyjnych zawartych w powołanym przepisie, w sytuacji gdy z przyczyn opisanych powyżej brak jest jakichkolwiek przesłanek do przyjęcia, że strony złożyły oświadczenia woli, na które powołuje się skarżący.

Za wadliwie postawiony i sformułowany uznać należało art. 6 k.c. Według skarżącego naruszenie powołanego przepisu polegało na błędnym przyjęciu, że powód nie wykazał istnienia zobowiązania, z którego wywodzi roszczenie. Tymczasem przepis ten w rzeczywistości stanowi, że ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. O naruszeniu art. 6 k.c. można powiedzieć, gdyby sąd orzekający przypisał obowiązek dowodowy innej stronie, nie tej, która z określonego faktu wywodzi skutki prawne. Poprawne postawienie tego zarzutu wymaga zatem wskazania, jaki jest właściwy rozkład ciężaru dowodu, do czego często konieczne będzie wskazanie innych przepisów prawa materialnego, z których rozkład ten wynika. W aktualnej sprawie problem sprowadzał się do tego, że Sąd Rejonowy uznał, że powód nie wykazał faktu udzielenia pozwanemu pożyczki. Nie ulega zaś wątpliwości, że zgodnie z art. 6 k.c. obowiązek udowodnienia tej okoliczności spoczywał na powodzie, czego zresztą on sam nie kwestionuje. W konsekwencji stwierdzić trzeba, że Sąd I instancji nie mógł naruszyć wskazanego przepisu w sposób opisany przez apelującego.

Reasumując, wyrazić trzeba przekonanie, że powód nie przytoczył twierdzeń uzasadniających istnienie tytułu prawnego do żądania od pozwanego kwoty dochodzonej w pozwie. Prawidłowa jest zatem konkluzja Sądu Rejonowego, że przedmiotowe żądanie jako nieudowodnione należało oddalić.

Z tych względów, na podstawie art. 385 k.p.c. orzeczono jak w punkcie 1 sentencji.

Brak było podstaw do uwzględnienia wniosku pozwanego o zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania apelacyjnego. Zgodnie z art. 98 § 2 k.p.c. do niezbędnych kosztów procesu prowadzonego przez stronę osobiście lub przez pełnomocnika, który nie jest adwokatem, radcą prawnym lub rzecznikiem patentowym, zalicza się poniesione przez nią koszty sądowe, koszty przejazdów do sądu strony lub jej pełnomocnika oraz równowartość zarobku utraconego wskutek stawiennictwa w sądzie. W niniejszej sprawie strona pozwana nie wykazała kosztów, jakie poniosła do celowego dochodzenia praw i celowej obrony.

Sąd Okręgowy przyznał także adwokatowi G. S. kwotę 738 złotych wraz z podatkiem VAT tytułem kosztów pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu apelacyjnym na podstawie § 2 w związku z § 8 pkt 4 i § 16 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. z 2016 r. poz. 1714).